

REVISTA ENCICLO-
PEDICĂ

REVISTĂ PERIODICĂ LUNARĂ

Răspunzător: Ioan Corbu, Cluj, Str. General Grigorescu 16.
Se împarte gratuit, în librării 3 Lei esemplarul*(Acest articol e scris cu grafie fonetică)**De ce nu învie creditul?**D-lui Ministru al Justiției, D-lui Primpreședinte al I. Curți
de Casație și Justiție, D-lui Guvernator al Băncii naționale,*

Cu toate declamările, creditul pocnit în cap proteste nu învie, căci deponenții după pătenia proaspătă nu-și mai încred economiile la bănci, ajutorul Băncii naționale nu se mai vede și băncile vreu să țină un nou congres. Pentru a învedera marea culpășie a băncilor pentru uciderea creditului comunicăm aici scrisoarea, ce am trimis unei bănci populare — numele aici n'are a face.

„Stimată Direcțiune, La scrisoarea DV., prin care sunt încunoșcințat pentru a douaoară, că din economiile (depunerile) mele de după Unire (cele dinainte le-am pierdut aproape în întregime — 98.5% — pe urma deprețierii monetei) în sumă de 250.000 lei mi-se vor plăti numai 46'5%, adecă 116.216 lei, și numai dacă voiu înainta libelul pentru a înregistra reducerea și acolo, iar restul de 133.000 ar urma să le las în dar băncii, adecă acționarilor, în înțelesul unei decisiuni nedrepte și ilegale (cum am arătat în articolele mele censurate și în cererea înaintată — de-a-surda — d-lui Ministru al Justiției, Nr. 3—935) — vă înșciințez, că în libelul depunerilor mele, cu voia mea nu se va induce niciodată o reducere, care cu toate formele legale, atât după principiile dreptului și a moralei, cât și chiar după principiile legii din chestiune, nu e — în general vorbind — decât o jăfuire nerușinată a deponenților. În motivarea legii

se spune espres, că „repartizarea echitabilă a pierderilor de pe urma reformei e desideratul vital” al reformei. Când însă deponenții pierd 53,5% din depunerile lor, adică nu numai camețile modeste, ci și din capitalul original depus, pecând acționarii rămân și cu dividendele încasate (îngrășate din depuneri) și cu capitalul acționar întreg (vezi bilanțul), după care chiar în anul aplicării reformei (1935) s'a dat totuși acționarilor 1% dividend, pecând după depuneri nu s'a dat nici atâta (căci cele 2% se dau numai după mai puțin de 1/2 depunerile — după reducere), iar pe viitor, dacă banca capătă promisiul ajutor dela Banca națională (deponenții nu vor mai fi nebuni să-și încreadă economiile la băncile populare, ca să poată fi jăfuite), atunci vor împărți acuși iarăși dividende frumoase ca și înainte — nedreptatea asta monstruoasă se chiamă „repartizarea echitabilă a pierderilor”!? Așa de proști ne credeți? Nu e iertat să presupunem că acest „desiderat vital” al reformei a fost statorit numai pentru a amăgi și înșela pe deponenții neșciinți, și nu ca să fie aplicat și respectat de justiție. E un secret public, că un Guvernător imoral al Băncii naționale, din istoria devalizelor, care avea și el datorii, cari după morala sa credea, că se pot plăti din economiile altora și din vistieria secătuită a statului, a dictat aceasta despoiere neomenoasă a deponenților în ~~contra~~ ~~principiilor~~ ~~în~~ ~~și~~ ~~la~~ ~~legii.~~ Și acest Guvernator când a demisionat — nu de bunăvoie — a ținut să-și accentueze meritele la înfăptuirea reformei, cu despoierea atâtor mici economii în folosul său și al atâtor politicieni imorali, precum și al băncilor — acționarilor.

„V'am fost scris la timpul său, să nu primiți „învoiala” de reducere a împrumuturilor, care era numai cămătarilor binevenită, și să cereți „recalcularea dobânzilor”, dar ați primit-o, fiind asigurați de Guvernătorul amintit, că băncile vor fi cruțate și toate pierderile vor fi aruncate în sarcina deponenților, cum s'a și întâmplat; și asta v'a convenit, deși știați bine, că ceea ce vi-s'a dat pe nedreptul nu vine din punga Guvernătorului, ci din despoierea imorală și ilegală a deponenților băncii. De aceea să nu vă mirați, că deponenții nu-și mai pot încrede economiile la băncile, la cari au fost jăfuiți. Deponenții n'aveau nici puțința să respingă *învoiala*, care se făcea pe spatele lor. Procentul de pierderi de 65% (și 35%) dictat de Banca națională e o falsificare, el nu se întemeiază pe lege, și înseamnă jăfuirea deponenților (v. Nr. 3—935), și tot așa necalcularea dividendelor (la venite), fără de cari repartizarea pierderilor de pe urma reformei, nu numai că nu e „echitabilă”, dar e o monstruositate. Și monstruositatea aceasta a fost admisă cu unanimitate, se vede de aici ce apărător desin-

terestat au avut deponenții în comisiunea de judecare (?!), în care și altcum cuțitul era în mâna Guvernătorului Băncii naționale.

„Dacă vă întemeiați pe decisiunea unei justiții, la ordinile politicianilor, puteți să o faceți, pentru mine și pentru orice om cu simț de drept și morală reducerea aceasta ilegală rămâne o jăfuire, care cu învoirea mea nu se va înregistra în libelul meu.

„Dacă acționarii au ramas și cu dividendele grase încasate și cu capitalul acționar neatins, „desideratul vital al reformei, repartizarea echitabilă a pierderilor“ (desconsiderată de justiție) pretinde, că și camețile modeste și capitalul deponenților să rămână tot așa neatinsse. Conform cu acest „desiderat“ vital al legii, am cerut ca partea din depuneri, pe care banca nu ni-o poate plăti, să împărtășească soarta capitalului acționar până ce se va putea plăti, dacă se va putea, dar nu să se taie pentru totdeauna în folosul acționarilor, ca să poată încasa cât mai curînd dividende îngrășate din despoierea deponenților.

„Dacă primiți acest „desiderat“ îndreptățit și legal, ca cele 53.5% tăiate din depuneri să împărtășească soarta capitalului acționar, în cazul acesta permit înregistrarea reducerii în libelul meu, deși ilegală. Dacă nu primiți și refușați a-mi plăti cota de 46.5%, faceți cum vă place, împărțiți-o și aceasta ca dividend la acționari, căci nu e mai imoral decât tăierea celorlalte 53.5% în folosul aceluiași acționari. Dacă însă acționarilor le va fi oarecumva să primească și acest rest al economiilor mele, trimiteți-l guvernului făuritor de asemenea reforme, căci cere într'una sacrificii, și are lipsă de fiecare leu, de prime de asigurare pentru plata datoriilor fostului Guvernator al B. n., și ale altor foști ministri și politiciani imorali; ba încă detorii sunt neîndestuliți cu reforma și țin ședințe în toată săptămâna sub președința unui fost ministru făuritor de asemenea reforme (pentru datoriile sale), ca să obțină iertarea întregilor datorii, iar morala acestora va primi, ca economiile democrației să fie în întregime jăfuite pentru datoriile lor.

„Nu-mi pot da învoirea la aceasta despoiere, și-mi voiu căuta de nou dreptul atunci, când justiția nu va sta sub terorismul politicianilor imorali, căci nici un termin nu poate consfinți hoția. Iar dacă voiu pierde procesul și atunci, rușinea nu va fi a mea, ci a justiției“.

Până aici scrisoarea.

Nu pierderea celor 133.000 lei mă revoltă. Dacă ei s'ar fi folosit pentru interesele publice, și dacă toți cetățenii ar fi făcut aceleași sacrificii în aceeași proporțiune cu averea lor, cum se cuvenia, nu revoltă, ci mulțămire sufletească m'ar

cuprinde. Dar să-ți vezi economiile unei vieți de lucru și cum-păt și atâtea mici economii, unica avere, câștigată cu sudoarea feței pentru zile negre, jăfuite*) fără pic de rușine de către politicianii prădalnici, cu călcarea principiilor însăși legii, iar de altă parte să vezi că din despoierea ta și a vistieriei secătuite a statului întreținute din sudoarea aceleiași democrații, se plătesc datoriile despoiatorilor: a Guvernătorului B. n., care a dictat despoierea și a atâtor politiciani și proprietari de palate și moșii — asta se chiamă *dreptate* și regim democratic!? Cu ce suflet se pot uita cei jăfuiți de agoniseala vieții lor la turnurile atâtor palate durate de-a-dreptul din despoierea lor?! Așa se pregătește anarhia. Dacă în Rusia a făcut bolșevism și comunism mișelamea proletară, la noi face bolșevism o plutocrație desfrinată, care nu se rușinează să-și plătească datoriile din despoierea democrației. Un demagog vorbind la radio despre arta tăcerii a adus exemplul un cetățean roman, care s'a înfățișat în for îmbrăcat în sdrențe, fără să vorbească, dar înțelegând, că vre ștergerea datoriilor! La noi au venit în for politicianii prădalnici — cari țin țeara în arândă ca în timpul fanarioților și a șerbiei, numai formele s'au schimbat — în limusină și au legiferat despoierea sdrențelor democrației pentru plățirea datoriilor lor de îmbuibare, sub titlul asanării plugarului adus de ei la sapă de lemn. Ba o presă demagogică imorală, care a avut laude pentru fostul Guvernător al B. n., a sbierat în contra democrației jăfuite, că „se agită cămătarii”. S'au agitat creditorii cinstiți jăfuiți de agoniseala vieții lor și nu cămătarii, cari în loc de pedeapsă au căpătat premiu, căci din camețile neomenoase au putut face reducerea de 50% și să rămână și cu venite, și nu cu daune.

Și se declamă, că creditul s'a înviorat și că creditorii s'au împăcat cu despoierea lor — dacă li-s'a pus pumnul în gură.

Asta e ordinea, care are să o apere censura și starea de asediu?! Intreb pe d-l Ministru al Justiției și mai ales pe d-l Primpreședinte al I. Curții de Casație,

Când va înceta censura și nelegiuirea va fi înferată, cum se cuvine, ca și autorii, și se va întreba: unde a fost Justiția când s'au făcut aceste nelegiuiri — ce va răspunde? A fost *constituțional*?!

(I. Corbu).

*) Cităm aici mai mult pentru censura din Cluj criticile asemănătoare incuviințate de censura din București: „Oare nu de acolo (din parlament) au eșit legile, cari au sdrcinuat creditul public și privat, jăfuind pe cei cinstiți și inavutând pe cei prădători și necorecți („Universul”, Nr. 127—936, pag. 1); iar din „Neamul românesc”: „Legea sub presiunea demagogilor a ruinat pe cei economi, fășând pe drumuri chiar pe cei cari meritau protecția statului. Cât despre beneficiarii nemernici... (Nr. 77).